

Toekomstbestendig ODIJmond

Webinar deelnemers ODIJmond

Inhoud webinar

ODIJmond in beeld – directeur ODIJmond

- Veranderende maatschappelijke opgaven
- ODIJmond: opgaven & aanpak

Programma Toekomstbestendig ODIJmond – experts

- Herijking financieringsstructuur
- Actualiseren governance & GR
- Toekomstscenario's

Advies & vervolgproces – voorzitter ODIJmond

- Advies Algemeen Bestuur
- Vervolgproces gemeenteraden & Provinciale Staten

Toekomst-
bestendig
IJmond

ODIJmond in beeld

Opgaven & aanpak

Just Zandhuis, Directeur ODIJmond

Onze opgave is veranderd

Maatschappelijke
aandacht

Complexiteit
Lokaal
Regionaal
Landelijk

Nieuwe
thema's

Samenwerking
OD's en
ketenpartners

Versterken
VTH-keten

Conclusies Bestuursopdracht

Twee zijden van de medaille

- Kwaliteit dienstverlening
- Nabijheid
- Flexibel
- Overhead en uurtarief laag
- Beleidsrijk
- 25 jaar ervaring
- Innovatief
- Eigen opleiding en doorstroom
- Slimme ICT-oplossingen

- Balans opdracht/middelen
- Minder incidentele middelen
- Verdringingseffect tegengaan
- Achterstanden wegwerken
- Actualiseren bedrijvenbestand
- Interne organisatie herijken
- Financieringsstructuur en GR herijken

De kern (*opgaven*)

Voor ODIJmond en haar deelnemers is er noodzaak om

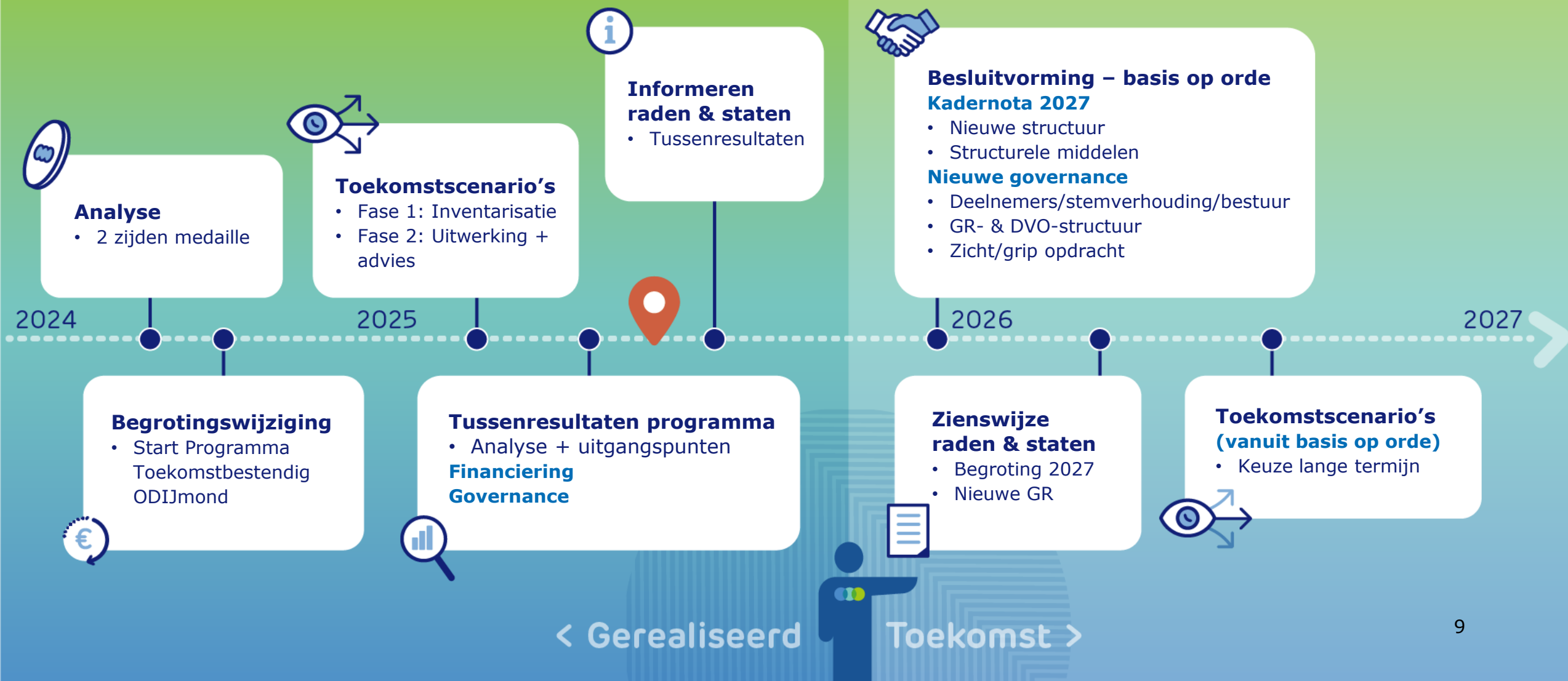
- de governance, financiering en opdrachtgever- en opdrachtnemerschap te actualiseren.
- de organisatie financieel in controle te brengen (balans middelen & opdracht, verhouding incidentele middelen, meerjarenraming; 1,7 mln. tekort).
- de uitvoering van de wettelijke en primaire taken milieu & bouw op het afgesproken (noodzakelijke) niveau te brengen.

Basis op orde

Van -1 naar 0 is een noodzakelijke stap in elk toekomstscenario.

Aanpak: Toekomstbestendig ODIJmond

Conclusie

- De stap van -1 naar 0 (basis op orde) is noodzakelijk om de huidige uitvoering op het minimaal noodzakelijke niveau te brengen, achterstanden in te lopen en te voorkomen dat deze naar de toekomst ontstaan.
- Met de stap 'basis op orde' verstevigt de toekomstbestendigheid van de dienst en ontstaat een vertrekpunt voor samenwerking en/of fusie.
- De organisatie voldoet dan nog niet aan alle robuustheidscriteria vanuit IenW.
 - KPI-1 (omvang, 16.5mln omzet op milieu) is het aandachtspunt.

Toekomst-
bestendig
IJmond

Herijken financieringsstructuur

Uitgangspunten en niveau van uitvoeren

Arno Seinstra, Partner en financieel adviseur

Analyse 2024

Kern: ODIJmond kent een complex systeem van financiering met GR en DVO's en een omvang die niet meer aansluit bij de uitvoeringspraktijk.

- Laatste herijking van opdracht, taken en begroting was in 2018.
- Nieuwe taken of ontwikkelingen zijn opgepakt binnen bestaande budgetten.
- Financiële effecten Omgevingswet nog niet meegerekend.
- Daardoor een verdringingseffect op de basistaak.
- Opvallend laag uurtarief.

Doelstelling herijking financiering

Kern: transparantie en duurzame opzet én omvang van de financiering van ODIJmond.

- Scherp beeld van de huidige omvang financiering/wat iedereen nu betaalt.
- Eenduidige en meer heldere opzet van de financiering.
- Uitwerking van wat de financiering (eigenlijk) had moeten zijn.
- Keuzemogelijkheden en bestuurlijke gesprekken.
- Beoogde nieuwe situatie en nieuwe opzet begroting 2027 met realistisch/efficiënt uurtarief.

Advies Algemeen Bestuur (1)

We kiezen voor een transparante en duurzame opzet van de financiering.

We repareren de gaten die zijn ontstaan.

We zorgen voor een eerlijke begroting per deelnemer en hanteren een verrekening op basis van realisatie per deelnemer.

- Vaststellen bestuurlijke afspraken en uitgangspunten voor de financiering.
- Keuze voor een fair, realistisch en nog steeds efficiënt tarief.

Advies Algemeen Bestuur (2)

- Nieuwe afspraken over wijze van afrekenen, namelijk per deelnemer op basis van daadwerkelijk bestede tijd.
- Op basis van ervaringen en benchmark herbevestigen van bestaande afspraken over toezicht. Inzet:
 - Bescherming kwaliteit van de leefomgeving (core-business OD).
 - Voorkomen nieuwe achterstanden.
- Zorgen voor 20% actualisaties van vergunningen per jaar (voor 4 jaar).
- Overnemen van nieuwe begroting van uren per taak per deelnemer (2027).

Impact van de herijking financiering

Impact: financiële impact ontstaat op het totaal en per deelnemer.

- Stijging van de totale formatie van de dienst om;
 - nieuwe achterstanden/verdringing te voorkomen.
 - effecten Omgevingswet op te vangen.
- Nieuw uurtarief per 2027.
- Verwachting: substantiële herverdeeleffecten in de deelnemersbijdragen.

Proces richting Raden en Staten

Proces: de komende maanden zetten we de volgende stappen.

- Voorliggend: informatie waarom deze herijking plaatsvindt.
- Najaar 2025: laatste aanscherping van de financiële consequenties.
- Eind 2025: besluitvorming via kadernota 2027.
- Voorjaar 2026: concept begroting 2027 en zienswijze Raden en Staten.

Toekomst-
bestendig
IJmond

Herijken governance en GR

Uitgangspunten

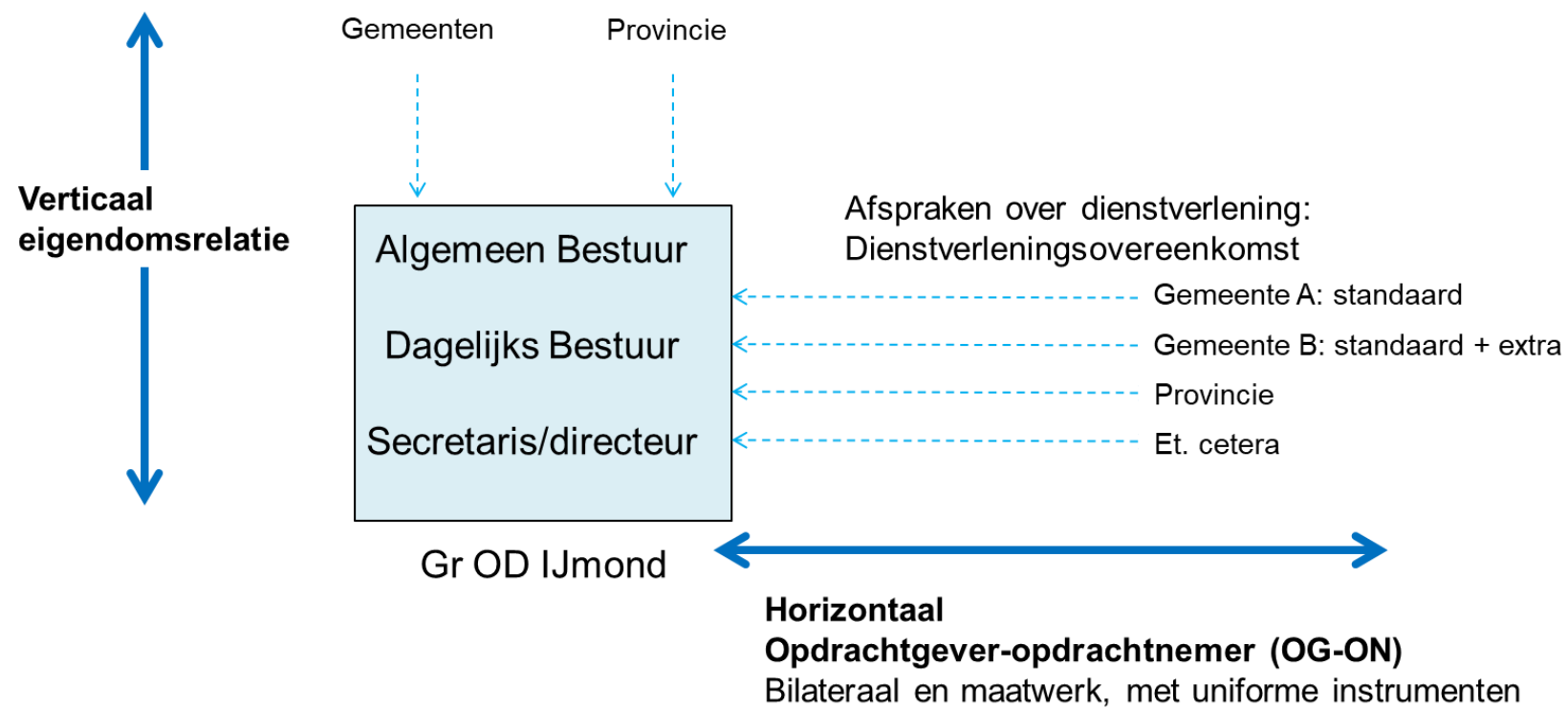
Marten Boels, Senior Consultant

Opbouw van deze toelichting

1. Analyse kader governance bespreken.
2. Korte uitleg van de gemaakte keuzes in de huidige regeling.
3. Toelichting op de uitgevoerde analyse.
4. Doorkijk naar wat dit voor de raad (mogelijk) betekent.

Analysekader

Kenmerken huidige afspraken

- Groeimodel van Milieudienst naar Omgevingsdienst.
- Samenwerking tussen deelnemers: meerwaarde vanuit het collectief.
- Veel ruimte voor individuele keuzes binnen dit collectief.
- Afspraken in de uitvoering zijn pragmatisch en praktisch.
- Veel beweging vanuit de Omgevingswet in de uitvoering.
- In 2024 is de regeling technisch aangepast voor nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Uitkomst van de analyse

Ongelijke deelname in ODIJmond

- a. Strategisch
- b. Tactisch
- c. Operationeel
- d. Uitvoering

Impact op de Omgevingsdienst

- a. Organisatie
- b. Beleidseffectiviteit
- c. Efficiëntie
- d. Risico's

Wat gaan we de komende tijd doen?

Wijziging GR

- Mandaat en delegaat
- Taken: verplicht en niet-verplicht
- Stemverhoudingen
- Samenstelling AB/DB/Voorzitter
- Financiën: verrekening, begroting, etc.
- Uittreding en desintegratie
- Rol en positie opdrachtgever-opdrachtnemer

DVO op hoofdlijnen

- Uniformeren
- Huidige afspraken beter vastleggen
- Transparantie
- Versterken mogelijkheden voor samenwerken
- Efficiëntie

Wat betekent dit voor u als raad?

1. AB acht wijziging van de gemeenschappelijke regeling (GR) nodig.
2. AB stelt de uitgangspunten voor wijziging van de GR vast en vraagt de colleges om hiermee in te stemmen.
3. AB stelt een voorstel tot wijziging van de GR op en biedt deze ter vaststelling aan de colleges aan.
4. College besluit op ontwerp wijziging GR.
5. Raden en Staten geven zienswijze op de voorgestelde wijzigingen.
6. Definitieve versie voor toestemming naar de raden.
7. Definitief besluit college wijzigen GR.

Galan Groep

Toekomst-
bestendig
IJmond

Toekomstscenario's, ontwikkelingen en aankomend proces

Ronald Ulrich, Organisatie adviseur

Toekomstscenario's en vervolg proces

Doel: onderzoek de toekomstscenario's voor ODIJmond om de taakuitvoering voor de deelnemers op de lange termijn goed te borgen.

- **Fase 1:** Inventariseer alle mogelijke toekomstscenario's, inclusief weging van de scenario's o.b.v. afwegingskader.
- **Fase 2:** Werk de voorkeursscenario's uit, zodat er keuzes kunnen worden gemaakt en een toekomstrichting kan worden bepaald.
Hierbij worden de robuustheidscriteria meegenomen.

Ontwikkelingen en context

- **'Basis op orde'** - 'schoon door de poort' (voorwaarde voor elk scenario)
- **Complexere opgaven** vragen op onderdelen een noodzakelijke **schaalvergroting** in aanpak.
- Anderzijds belang van **nabijheid** en kennis van 'couleur locale'.
- Politiek maar ook samenleving stellen **hogere eisen** aan kwaliteit OD's.

Scenario's

1. Zelfstandig	2. Samenwerking	3. Fusie
Continuering huidige situatie + basis op orde	Samenwerking met andere OD's	Fusie met één of meer OD's

Varianten scenario's

1a. Nulscenario 1b. Toevoeging taken: • Milieugerelateerde plustaken • Bouwtaken 1c. Toevoeging extra deelnemers	2a. Structurele samenwerking 2b. Tijdelijke samenwerking als opmaat naar fusie	3a. Fusie 3b. Opsplitsing en fusies
---	--	--

Scenario analyse

1. Zelfstandig

	Inhoudelijke meerwaarde voor ODIJmond	Haalbaarheid
1a. Nulscenario	Niet toekomstbestendig, wel 'basis op orde'.	<i>Risico</i>: Rijk of provincie grijpt in.
1b. Extra taken	Milieu gerelateerde plustaken = marginaal toekomstbestendig. Bouwtaken = toekomstbestendig.	Inbreng bouwtaken: nu beperkt/geen draagvlak bij deelnemers. - Alleen haalbaar bij inzet door álle deelnemers.
1c. Extra deelnemers	Kleine gemeente(n) = niet toekomstbestendig. Grote gemeente(n) = wel toekomstbestendig.	<i>Kans</i>: (inhoudelijke) congruentie met Veiligheidsregio's. <i>Aandachtspunt</i>: risicovolle bedrijven (Seveso). - Interesse mogelijke extra deelnemers onbekend.

Scenario analyse

2. Samenwerking

	Inhoudelijke meerwaarde voor ODIJmond	Haalbaarheid
2a. Structureel	• Meerwaarde op inhoud en bedrijfsvoering. • <i>Risico</i>: tragere of complexe besluitvorming.	• Weinig animo bij partners. • Landelijke samenwerking (ODNL) groeit.
2b. Tijdelijk	• Als keuze voor fusie.	N.v.t.

Scenario analyse

3. Fusie

	Inhoudelijke meerwaarde voor ODIJmond	Haalbaarheid
3a. Fusie	• Met robuuste OD: toekomstbestendig, schaalvergroting en toegerust voor complexere opgaven. • <i>Zorgen:</i> overname / verlies nabijheid / tariefsverhoging • Met OD van gelijke omvang: toekomstbestendig, maar weinig meerwaarde voor ODIJmond. • Met meerdere OD's: complex + meerwaarde voor ODIJmond onzeker.	• Individuele OD's NH: uiteenlopend van bereid tot verkenning tot focus op eigen OD. • Meerdere OD's NH: geen draagvlak OD's, wel voorkeursoptie provincie.
3b. Opsplitsen	• Kwetsbare positie ODIJmond: overname / verlies synergie. • Geen concrete invulling.	Niet realistisch.

Conclusie en advies

Verken meest kansrijke scenario's (1)

Scenario 1b.

Zelfstandig met extra taken

- In dit scenario zelfstandigheid 'volledig in eigen hand'.
- Kan alleen bij bereidheid deelnemers tot inbrengen álle advies-, milieuplus- en bouwtaken.

Conclusie en advies

Verken meest kansrijke scenario's (2)

Scenario 1c.

Zelfstandig met extra deelnemer

- Bereidheid potentiële extra deelnemer + steun provincie NH en andere OD.
- Consequenties overstap extra deelnemer voor ODIJmond en deelnemer.

Conclusie en advies

Verken meest kansrijke scenario's (3)

Scenario 3a.

Fusie met robuuste OD

- Verken haalbaarheid fusie (incl. uitkomsten bestuurlijke verkenner).
- Aandachtspunten:
 - schaalverschil
 - nabijheid
 - zeggenschap
 - tarief
 - cultuur

Vervolgproces

Focus komende periode:

'basis op orde' verbetert positie ODIJmond voor elk scenario.

Verkenning kansrijke scenario's vanaf 1 juli 2025 tot 1 juli 2026.

- **Aanpak:** bezien onomkeerbare stappen in tussentijd.

Aandachtspunt: ontwikkelingen in **landelijk beleid**.

- Verankering robuustheidscriteria.
- Adviestaak als wettelijk verplichte taak.
- Loslaten van regio-kringgemeenten (Veiligheidsregio's).

Toekomst-
bestendig
IJmond

Conclusies en vervolgproces

Suzanne Klaassen,
Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur ODIJmond,
Wethouder gemeente Beverwijk

Conclusies Algemeen Bestuur

- Eerst basis op orde = governance + financiering (onlosmakelijk verbonden).
- Verkennen kansrijke toekomstscenario's laat zien dat.
 - samenwerkingsscenario's niet eenvoudig zijn.
 - voor fusiescenario's het vertrekpunt is: de basis op orde.
- Bestuur kan alleen zelfstandig besluiten over scenario zelfstandig met extra taken. Voor de overige scenario's zijn we afhankelijk van andere partijen.

Raden en Staten

Vervolgproces

- In september komen wij, in overleg, bij u langs. Via een beeldvormende sessie of een commissievergadering.
- Formele positie Raden en Staten:
 - Zienswijze op begroting 2027 en herijking GR: beide volgen in 2026.

Bedankt voor uw aandacht.